

3. Jagode.

Gospod se je sam izprehajal po zelenem gozdu, kjer najde deklico, ki je v verč nabirala rudečih jagod. „Kaj tukaj nabiraš, devica?“ vpraša Jezus. „Ničesa ne nabiram,“ odgovori deklica čemérna, ker se je bala, da ne bi kaj jagod njemu dala. Jezus odgovori: „ako ničesa ne nabiraš, naj nikoli nič ne ostane!“ Od tega trenutja so jagode izgubile nasitljivo moč; uživaj od njih dokler koli, vendar ostaneš lačen.

4. Želva.

V nekej vási je živela kmetica tako lakoma in terdoserčna, da je še svojega otroka stradála. Nekedaj je baš pekla, ko star prosják v hižo stopi ter je poprosi kruha. „Idi v božjem imenu, ubogi prosják,“ reče kmetica: „jaz ti ne uterpím ničesa podariti, ker sem sama zeló uboga.“ Prosják žalostno zmaje z glavo ter je zopet poprosi kruha. A kmetica mu odgovori z licemérno prijaznivostjo: „pojdi v druge hiže in za uro se poverni; v tem bode kruh uže pečen ter potlej ga kosec dobodeš.“ Prosják se poslovi in odide. Za nekaj časa kmetica pokliče svojega otroka in mu reče: „jaz se skrijem pod ta koš, a ti reci prosjáku, da sem šla k bolnej sosédi; naj otide v božjem imenu.“ Potem se skoplje kmetica pod koš (pletarico). Kar prosják stopi v sobo in poprosi obétanega kruha. Otrok mu reče, kakor je mati veléla; vendar ostane prosjak na pragu. „Matere nij doma,“ povzame otrok, „šla je k bolnej sosedi. Idite v božjem imenu!“ — „Otrok, lažeš!“ odgovori prosják. Njegov glas je hrúmel ozbiljno in krepko. „Tvoja mati je domá tam skrita pod pletarico. Ker je to storila z lákomosti, da gládnemu prosjáku nij dala kosca kruha, naj tudi po sedáj ostane pod ovo pletarico ter naj se s težavo dalje premiče, dokler ne opótuje vse zemlje!“ Ko prosják to reče, izgine. Ta prosják je bil sam Jezus. Njegova grozilna beseda se je izpolnila. Ubogi otrok nij potem svoje matere uže nikoli videl, ker je bila prestorjéna v — želvo! Sedáj lazi po dolzem in širocem svetu težavno in brez pokoja. Rešilna ura jej bode stóperv sodnji dan bila; tedaj izveličar oprostí greh njene lákomosti.

A t i l a.

I.

Atila je bil — imenujejo ga tudi božjo šibo — kralj Hunom, kateri se v naših pripovedkah zovó psoglavci. Od teh divjih ljudj je šel tolik strah po zemlji, da zato slovenski narod še zdaj priča: psoglavci je znal lajati in govoriti; najpervo je zalajal potem izpregovóril. Atila je 452. leta vojsko zgernil na Lahe in mej tem potom do tál razgradil tudi Ljubljano, tedáj Emono imenovano. Prišel je v forlansko zemljo, katero je nadvladal ter odgnal iz nje premnogo ljudj. Mej njimi je zajét bil otrok Levpih, ki mu je v hunskih bojih pomorjeno bilo vseh pet bratov. A Levpih je želel Hunom uhftati in zopet zbežati domóv. Bilo je, da res pobegne, s soboj vzemši lok in strele ter malo jedí; a nij vedel kám. Pridruži se mu volk, da mu je pot kazal. Zver se je često

nanj ozirala ter vselej postala, kedar se je on ustavil; zato je Levpih v sebi rekel: „Bog mi ga je poslal.“ Tako sta hodila, otrok in zver, nekaj dnij po divjih krajih preko hribov in dolin. Levpihu nestane brašna, kar ga je s soboj nesel. Glad ga osvoji, in zato napne lok na volka, da bi se z njim ohranil. Volk se stréli ugáne ter mine. A Levpih zdaj nij znal, kod bi šel. Truden padši na zemljo naglo zaspí. V snu je videl človeka govoréčega: „vstani ti, ki spiš; pojdi v to stran, kamor sta ti zdaj nogi obnerti; tam je laška zemlja.“ Levpih se predrami in odide, kakor mu je bilo rečeno. Prišel je v slovenska sela, kjer ga stara žena prime ter skrivši v svojem dómu otroku dá jesti in piti. Potem odpotuje in za malo dnij pogodí zopet domóv. Hižo si najde tako porušeno, da je uže streha nij pokrivala; ternje in osát je rastel v njej in okolo nje. Levpih je bil praded zgodopisca Pavla Dijakona. Levpihov sin je bil Arih in Arihov Varnefrid a Varnefridov Pavel Dijakon.

II.

Ko hunski kralj Atila, šiba božja, 452. leta z veliko vojsko udari na laško zemljo, pride k terdnemu mestu Oglaju blizu morja niže denašnje Goríce. Tri mesece je zamán obsédal ter naskákal oglajsko terdnjavo. Pripovedka govori, da je neko noč sam hodil okrog ozidja in premišljal, kje bi se laže dalo prijeti. Zapazi ga ter mahoma nanj plane hrabra četa oglajskih mož; a on se nasloní s herbtom na zid in v roko prime lok ter v zobe meč in se gnjevno v bran postavi. Nagomílil je kupe mertvih in srečno utekel. Poznali so ga, ker so se mu oči tako žaréle, kakor sam ogenj. Benečani bajé še zdaj kažejo njegov ščit, ki ga je tedaj bil na bojšči odvergel. Tako je mej obsédanjem nastala poletna vročina ter s polja uže nij bilo niti ljudém hrane niti konjem kerme. Hunska družina je začenjala tožiti in mermrati; kralj sam uže nij vedel, kam bi se dejál. Na Lahe nij smel iti, Oglaja ne osvojióvi, a verniti se nij bilo, da svet ne bi rekel, Oglaj mu je ustavil koráke. Prigodí se, da ugleda sterke (štokle), ki so neki dan mladíče prenašali iz posutega stolpa, kjer so imeli gnjezda, in odletávali daleč nad poljem. Mladíče so si devali na herbet ter pomagali jim letati; kajti nijso bili še zredili krepkega perja. Atila postojí, oberne se k družini ter potem reče: „ptiči znajo, kaj bode; iz Oglaja, svoje domovíne, bežé, ker je usojeno, da to mesto meni v roko pade.“ Kraljeve besede se bliskoma razleté po taborišči. Huni si razpalijo duše, pripravijo vse, česar je bilo treba, ter planejo berzo na terdnjavo, katero vzemó, oplénijo in razgradé. Njih gnjev je bil strašen: morili in divjali so, kakor besi. Mlada žena Dugna, katera četam hunskih ljudj nij mogla ubežati, ovila si je glavo zagrinjalom ter skočivši s krova svojega domú izginila v globočini reke Natíže, tekoče okolo ozidja. Niti znamenja nij ostalo od ponosnega mesta. Kar Oglajánov je uteklo smerti, pobegnili so v mesto Grad.

Pozdrav, lepa navada.

(F. Rup.)

I.

Boga najvišjega molimo, svetnike božje čestimo, o mertvih žalujemo a žive znance pozdravljamo. To je uže stara navada tudi neomikanih ljudstev. Ali ste kedaj uže pomislili, kako se pozdravljajo ljudjé po drugih krajih?